

Brüssel, 7.6.2018
COM(2018) 436 final

2018/0225 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,
millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa
horisont“ rakendamise eriprogramm

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2018) 291 final} - {SWD(2018) 307 final} - {SWD(2018) 308 final} -
{SWD(2018) 309 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Põhjused ja eesmärgid**

Programmi „Euroopa horisont“ käsitlev ettepanek on täielikult kooskõlas komisjoni ettepanekuga järgmise pikaajalise liidu eelarve kohta ajavahemikuks 2021–2027 ning komisjoni töökohtade, majanduskasvu, õigluse ja demokraatlike muutuste tegevuskavas esitatud prioriteetidega ning üleilmsetele poliitilistele prioriteetidega (säästva arengu eesmärgid). See toetab liidu 2020. aasta järgset tegevuskavaga, milles lepiti kokku Rooma deklaratsioonis 25. märtsil 2017.

Käesolev ettepanek eeldab, et teadus- ja arendustegevusega viiakse ellu kodanike prioriteete, edendatakse Euroopa tootlikkust ja konkurentsivõimet, et teadus- ja arendustegevus on olulisel kohal meie sotsiaalmajandusliku mudeli ja väärtuste alahoidmisel ning võimaldab leida lahendusi, mis käsitlevad probleeme järjekindlamalt.

Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 182 kohaselt tuleb raamprogrammi rakendada eriprogrammide kaudu, milles sätestatakse iga eriprogrammi rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ja selle kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid. Programm „Euroopa horisont“ rakendatakse eriprogrammiga, mis kehtestatakse käesoleva otsusega, ning kaitseuuringute eriprogrammiga.

käesoleva otsusega kehtestatav eriprogramm põhineb ELi toimimise lepingu artiklil 182 ning, tänu tugevale innovatsiooni toetamisele, ka artiklil 173.

Rohkem teavet programmist „Euroopa horisont“ on esitatud alusakti seletuskirjas (ettepanek võtta vastu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad).

Käesolevas õigusakti ettepanekus on kohaldamisajaks määratud 1. jaanuar 2021. Ettepanek esitatakse 27 liikmesriigile, sest 29. märtsil 2017 sai Euroopa Ülemkogu Ühendkuningriigilt teate tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 50 kohaselt. Järgnevas jaotises kirjeldatakse üksikasjalikult kõnealuse ettepaneku konkreetseid punkte.

2. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Raamprogrammi (teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning selle osalemis- ja levitamiseeskirjade kehtestamine) ettepanekus kehtestatakse programmi üldised ja konkreetsed eesmärgid, selle struktuur ja elluviidavate tegevuste põhisuunad, samas kui käesolevas otsuses tuleks määratleda tegevuseesmärgid ja konkreetsed tegevused programmi „Euroopa horisont“ osade jaoks.

Käesolevas õigusaktis sätestatakse raamprogrammi konkreetsed rakendussätted ja programmitööd käsitlevad sätted, eelkõige järgmiste jaoks:

- missioonid (üleilmsete probleemide ja tööstuse konkurentsivõime sammas);
- Euroopa Teadusnõukogu (*European Research Council* – ERC, edaspidi „ERC“);

- Euroopa Innovatsiooninõukogu (*European Innovation Council* – EIC, edaspidi „EIC“);
- tööprogrammid;
- komiteemenetlus.

Strateegiline planeerimine

Programmi „Euroopa horisont“ rakendamist tüüritakse programmi poolt rahastatava teadus- ja innovatsioonitegevuse kaasava ja läbipaistva **strateegilise planeerimise** protsessi kaudu. Sellele järgnevad põhjalikud konsultatsioonid ja arvamuste vahetused liikmesriikide, vajaduse korral Euroopa Parlamendiga, ja eri sidusrühmade, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega, milles käsitletakse prioriteete (sealhulgas missioone üleilmsete probleemide ja tööstuse konkurentsivõime sambas) ning sobivaid rakendavate tegevuste liike ja vorme, eelkõige Euroopa partnerlusi.

Strateegilise planeerimisega kehtestatakse mitmeaastane strateegia **tööprogrammide** sisu arendamiseks (nagu on sätestatud artiklis 11), kuigi see jääb suhteliselt paindlikuks, et kiiresti reageerida ootamatutele vajadustele ja kriisidele ning samuti komisjoni tööprogrammi tsüklis sätestatud poliitilistele prioriteetidele. Strateegilise planeerimise puhul keskendutakse teisele sambale - üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime.

Programmi „Euroopa horisont“ prioriteedid ühtlustatakse tihedalt liidu üldiste strateegiliste prioriteetide ja liidu poliitikaga. Strateegiline planeerimine põhineb tulevikku suunatud tegevustel, uuringutel ja muudel teaduslikel tõenditel ning selle puhul võetakse arvesse asjakohaseid olemasolevaid algatusi liidu ja riiklikul tasandil. Strateegiline planeerimine ühendab endasse interdistsiplinaarsed ja sektoriteülesed vaatenurgad ning tagab, et kõiki programmi „Euroopa horisont“ tegevusi koordineeritakse tõhusalt.

Samuti ühtlustatakse see tihedalt muude liidu programmidega, et edendada kiiremat tulemuste levitamist ja kasutuselvõttu alates teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimisest.

Komisjoni ettepanekus mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kohta võeti ambitsioonikam eesmärk integreerida kliimamuutuse küsimusi kõigis ELi programmides, pühendades 25 % ELi kuludest kliimaeesmärkidele. Selle programmi panust selle üldeesmärgi saavutamisse jälgitakse liidu kliimamarkeri süsteemi kaudu asjakohasel jaotuse tasandil, sh kasutades täpsemaid meetodikaid, kui need on olemas. Komisjon jätkab iga-aastast teabe esitamist kulukohustuste assigneeringute kohta aastaeelarve projekti raames.

Et toetada programmi võimaluste kasutamist kliimaeesmärkidele kaasa aitamiseks, püüab komisjon määrata kindlaks asjakohased meetmed programmi kogu ettevalmistamis-, rakendamis-, läbivaatamis- ja hindamisprotsessis.

Sambad

Programm „Euroopa horisont“ koosneb kolmest kimbust ehk sambast:

- I. „Avatud teadus“;
- II. „Üleilmsed probleemid ja tööstuslik konkurents“;
- III. „Avatud innovatsioon“

I sammas – „Avatud teadus“

See sammas toetub Euroopa Teadusnõukogule, Marie Skłodowska-Curie meetmetele ja käesoleva raamprogrammi teadustaristute komponendile. Euroopa Teadusnõukogu käsitlevad konkreetset eeskirjad on esitatud artiklites 6–8.

II sammas – „Üleilmsed probleemid ja tööstuslik konkurents“;

See sammas hõlmab viit teemavaldkonda, mis hõlmavad kõiki globaalseid probleeme ült alla suunatud teadus- ja innovatsioonialaste koostööprojektide kaudu:

- tervishoid;
- kaasav ja turvaline ühiskond;
- digitaalvaldkond ja tööstus;
- kliima, energeetika ja liikuvus;
- toit ja loodusvarad.

Need sekkumisvaldkondadest tuge saavad teemavaldkonnad, läbivad teadusharude, sektorite ja poliitikavaldkondade piire ning suurendavad koostööd ja mõju liidu ja üleilmsetele poliitilistele prioriteetidele.

Kogu sammas on ette nähtud keskenduma mõju avaldamisele.

Missioonid

Sellest sambast käivitatakse väikesel arvul konkreetsete sihtidega **missioone**. Selleks luuakse laiapõhjaline projektideportfell, kuid toetatakse ka programmi muude osade asjakohastele tegevustele ja väljunditele. Missioone käsitlevad sätted on esitatud artiklis 5.

Missioonid on programmi „Euroopa horisont“ strateegilise planeerimise sihipärane osa ja need luuakse ühiskujundamise teel. Missioonideks on vajalik asjaomaste komisjoni osakondade, liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja asjaomaste sidusrühmade ühine töö.

Missioonidele ei eraldata eraldi eelarvet, kuid nende eelarve tuleb läbi tööprogrammi. Missioonid on oma loomult tavaliselt eeldatavasti valdkondadevahelised ja seepärast saavad oma eelarve mitmest teemavaldkonnast.

Mõned esimesed missioonid seatakse sisse esimese strateegilise planeerimisega. Olenevalt esimese kahe aasta kogemusest võidakse missioonide arvu ja ulatust järgnevatel tööprogrammides suurendada. Kuigi eeldatakse, et liidu toetus missioonidele ei kesta üle 10 aasta ning see vaadatakse korrapäraselt läbi (tööprogrammi tsükli kaudu), võib missioonide oodatav mõju ulatuda sellest ajavahemikust kaugemale.

Missioonide ühiskujundamiseks ja nende rakendamise suunamiseks võib komisjon luua *missiooninõukogud*. Missiooninõukogud annavad nõu potentsiaalsete suure mõjuga missioonide kohta ning toetuvad nõustamisel kujundusprotsessile, mis hõlmab sidusrühmi ja millega kaasneb avalikkuse teavitamine. Missiooninõukogudesse kuuluvad sidusrühmad, sealhulgas lõppkasutajad, et tagada nende kaasatus, ja komisjoni osakonnad, et tagada ühendus liidu poliitikaga. Missiooninõukogu liikmed määrab tavaliselt komisjon pärast avalikku konkursikutset, võttes arvesse vajadust tagada tasakaal eksperditeadmiste, soo, vanuse ja geograafilise jaotumise osas. Vajaduse korral võidakse missiooninõukogudena kasutada ka olemasolevaid juhtimisstruktuure.

Missioonijuhid värbab komisjon, et tagada kindlaksmääratud eesmärkide rakendamiseks ja saavutamiseks parimad olemasolevad eksperditeadmised.

Rakendussätted lubavad portfellil põhinevat lähenemisviisi, mille puhul projektitaotlusi hinnatakse ja valitakse ning projekte hallatakse tegevuste portfellides, mitte üksikult.

Ettepanekute hindamine toimub sõltumatute hindajate abil, kelle vastutusalaks on esitada ettepanek selliste projektide portfelli kohta, mis oleksid ühiselt suunatud konkreetsele missioonile.

Kohaldatavad hindamis- ja valikukriteeriumid koos missioonide jaoks sobivuse hindamise meetodiga (selleks et tagada portfelli põhine lähenemine), määratakse kindlaks tööprogrammis. Eesmärk on hinnata kvaliteeti ja mõju kollektiivsel tasandil.

Portfelli põhisesse lähenemisviisi võib kaasata muid asjakohaseid projekte, mis võivad kaasa aidata missioonide edule ning samuti võivad kaasa aidata mitmed muud tegurid, nagu näiteks sihtfondid.

Programmi „Horisont 2020“ tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatused on missioonide põhimõttele väga sarnased. Seetõttu, ning rahastamise lihtsustamiseks, rajatakse kõik programmi „Euroopa horisont“ raames kavandatud tulevaste ja kujunemisjärgus tehnoloogialahenduste juhtalgatused missioonidena kooskõlas missioonide kriteeriumidega ning nende rakendamisel kasutatakse samu rakendamisviise.

III sammas – „Avatud innovatsioon“

See sammas keskendub peamiselt järgmisele:

- läbimurdelise ja turgu kujundava innovatsiooni suurendamine uue **Euroopa Innovatsiooninõukogu** kaudu (vt artiklid 9–10) ning
- tegevused kogu euroopa innovatsioonimaastiku tugevdamiseks ja arendamiseks, samuti toetus **Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudile** (*European Institute of Innovation and Technology* – EIT, edaspidi „EIT“).

Euroopa Innovatsiooninõukogu rakendamiseks asutab komisjon kõrgetasemelise nõuandekogu (edaspidi „EIC nõuandekogu“), mis annab muu hulgas nõu üldise strateegia, eesmärkide, tegevuste, hindamiskriteeriumide ja ekspertide valiku kohta. Tööprogrammi EIC meetmete rakendamiseks valmistab ette komisjon EIC nõuandekogu soovitude alusel.

Euroopa Innovatsiooninõukogust saab liidu ainus kanal, mille kaudu antakse toetusi läbimurdelisele turgu kujundavale innovatsioonile. See hakkab juhtima varem programmi „Horisont 2020“ raames läbiviidud tegevusi, nt nagu „Innovatsioon VKEdes“ ning „Tulevased ja kujunemisjärgus tehnoloogiad“ („*FET Open*“ ja *FET Proactive*“) ning „Riskikapitali kättesaadavus“ (mis nüüd on viidud vastavusse InvestEU fondi määrusega).

Komisjon võib EIC rakendamiseks värvata avatud ja läbipaistva valikumenetluse teel programmijuhte.

EIC annab novaatoritele otsest ja täpselt neile kohandatud toetust kahe peamise rahastamisvahendi – *Pathfinder* ja *Accelerator* – kaudu, mis mõlemad keskenduvad peamiselt alt-üles lähenemisviisil suure riskiga läbimurdelisele innovatsioonile, novaatori vajadustele, ning neid mõlemat juhitakse proaktiivselt.

Vahendist *Pathfinder Advanced Research* antakse toetusi alates tehnoloogia varasest etapist (kontseptsiooni tõestamine, tehnoloogia kontrollimine) kuni varase kauplemisetapini (varane tutvustamine, äriksu arendamine ja strateegia).

Vahendist *Accelerator* toetatakse läbimurdelise ja turgu kujundava innovatsiooni edasist arendamist ja turule viimist kuni etapini, kus investorid saavad seda rahastada tavapärasel äritingimustel (nt tutvustamisest, kasutajatel katsetamisest, kommertskasutusele eelnevast tootmisest, sealhulgas tootmise suurendamisest). Sellest vahendist antakse EIC segarahastust (s.t uurimistoetused koos otsese omakapitaliga ning ligipääs finantstagatistele).

Accelerator pöörab erilist rõhku *Pathfinderi* raames loodud innovatsioonile, kuigi sellest rahastatakse ka muudest programmi „Euroopa horisont“ osadest pärit projekte, nagu Euroopa Teadusnõukogu või Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi teadmis- ja innovaatikakogukonnad.

Avatud innovatsiooni samba teine omadus on suurem koostöö innovatsiooni ökosüsteemidega, mille eesmärk on parandada eelkõige seda keskkonda, kus innovatsioon võiks edeneda, tehes seda EIT kaudu, kuid mitte ainult; EIT edendab oma teadmis- ja innovaatikakogukondade kaudu kestlikke innovatsiooni ökosüsteeme ja arendab ettevõtlus- ja novaatorlikke oskusi eelistatud valdkondades.

Osa – „Euroopa teadusruumi tugevdamine“

Selle osa peamised komponendid on järgmised: tiptasemel pädevuste jagamine; Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni süsteemi ümberkujundamine ja tugevdamine, mis hõlmab järgmise põlvkonna poliitikatoetamise rahastut.

See osa hõlmab ka järgmisi tegevusi: tulevikku suunatud tegevused; raamprogrammi järelevalve ja hindamine ning tulemuste levitamine ja kasutamine; Euroopa ülikoolide moderniseerimine; tugevama rahvusvahelise koostöö toetamine; teadust, ühiskonda ja kodanikke hõlmavad tegevused.

Rakendamine

Programmi „Euroopa horisont“ rakendamisel aitab komisjoni **komitee** (vt artikkel 12) määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses. Olenevalt arutatavatest küsimustest, tuleb komitee tuleb kokku eri koosseisudes (vt käesoleva otsuse II lisa).

Programmiga seotud tegevus

Käesoleva ettepaneku I lisa sisaldab üksikasjalikumat teavet rahastatud valdkondade kohta igas sambas ja programmiga seotud tegevuste kohta. See hõlmab rakenduskorda ja üldiseid põhimõtteid, keskendudes eelkõige strateegilisele planeerimisele, levitamisele ja teabevahetusele, kasutamisele ja turuleviimisele, poliitikakujundamise ja rahvusvahelise koostöö toetamisele.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3 ja artikli 182 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 182 lõikele 3 tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrusega (EL) 2018/XXX *FP/RfP*³ kehtestatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendada eriprogrammide kaudu, milles määratakse kindlaks iga eriprogrammi rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ja selle kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid.
- (2) Kui *FP/RfP* määruses (EL) 2018/XXX sätestatakse raamprogrammi „Euroopa horisont“ üldised ja erieesmärgid, selle struktuur ja elluviidavate tegevuste põhisuunad, siis kõnealuses eriprogrammis, millega rakendatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ (edaspidi „eriprogramm“), tuleks määratleda programmi „Euroopa horisont“ eri osade konkreetsete tegevuseesmärgid ja tegevused. Nimetatud eriprogrammi suhtes kohaldatakse täielikult *FP/RfP* määruses (EL) 2018/XXX sätestatud rakendussätteid, muu hulgas eetiliste põhimõtetega seonduvaid sätteid.
- (3) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva eriprogrammi rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused eriprogrammi rakendamist käsitlevate tööprogrammide vastuvõtmiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴.

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ ELT C , , lk .

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (4) Väljaspool tuumaenergiavaldkonda võetavaid Teadusuuringute Ühiskeskuse (*Joint Research Centre* – JRC, edaspidi „JRC“) otsemeetmeid käsitleva eriprogrammi teadusliku ja tehnoloogilise sisu osas on konsulteeritud JRC juhatajate nõukoguga, mis loodi komisjoni otsusega nr 96/282/Euratom⁵.
- (5) Eriprogrammiga kajastatakse kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimakokkuleppe täitmisel ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide elluviimisel ning aidatakse rakendada peamisi kliimameetmeid ja saavutada üldeesmärki suunata 25 % ELi eelarvekulutustest kliimaeesmärkide toetamiseks. Eeldatakse, et eriprogrammi alusel võetavate meetmete puhul eraldatakse kogu eriprogrammi rahastamispaketist 35 % kliimaeesmärkide täitmiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks eriprogrammi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti asjaomaste hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (6) Eriprogrammi meetmeid tuleks kasutada turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalsel viisil ilma erasektori rahalisi vahendeid dubleerimata ega tõrjumata ning neil peaks olema selge Euroopa lisaväärtus.
- (7) Kajastades seda olulist panust, mida teadusuuringud ja innovatsioon peaksid tegema toidu, põllumajanduse, maaelu arengu ja biomajanduse ees seisvate probleemide lahendamiseks ja selleks, et kasutada ära vastavaid teadusuuringute ja innovatsiooni võimalusi tihedas koostöös ühise põllumajanduspoliitikaga, toetatakse aastatel 2021–2027 eriprogrammi raames asjakohaseid meetmeid 10 miljardi euroga teemavaldkonnas „Toit ja loodusvarad“.
- (8) Digitaalse ühtse turu väljakujundamine ning digitaalsete ja füüsiliste tehnoloogiate ühendamisest tulenevad üha suuremad võimalused nõuavad suuremaid investeeringuid. Programmiga „Euroopa horisont“ toetatakse neid pingutusi oluliselt suuremate kulutustega peamistele digitaalvaldkonna teadus- ja innovatsioonitegevustele, kui seda tehakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis „Horisont 2020“⁶. See peaks tagama, et Euroopa püsib digivaldkonnas üleilmsete teadusuuringute ja innovatsiooni esirinnas.
- (9) Käesoleva otsuse kohaldamisel valitakse rahastamisviisid ja rakendamismeetodid selle järgi, kuidas need võimaldavad saavutada meetmete konkreetseid eesmärke ja anda tulemusi, ning seejuures võetakse eelkõige arvesse kontrollide kulu, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmise riski. Toetuste puhul kaalutakse muu hulgas ühekordsete summade, kindlasummaliste maksete ja ühikuhindade astmiku kasutamist,

⁵ Komisjoni 10. aprilli 1996. aasta otsus nr 96/282/Euratom Teadusuuringute Ühiskeskuse ümberkorraldamise kohta (EÜT L 107, 30.4.1996, lk 12).

⁶ Komisjoni teatises „Uus kaasajastatud mitmeaastane Euroopa Liidu finantsraamistik, millega viiakse tõhusalt ellu liidu prioriteedid pärast 2020. aastat“ märgitakse, et teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis „Horisont 2020“ kulutatakse peamistele digitegevustele 13 miljardit eurot (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0098>).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

I PEATÜKK ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva otsusega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm (edaspidi „eriprogramm“), nagu on sätestatud *FP/RfP* määruse (EL) 2018/XXX artikli 1 lõike 3 punktis a.

Otsuses sätestatakse eriprogrammi tegevuseesmärgid, selle eelarve aastateks 2021–2027, selle rakendamiseeskirjad ja eriprogrammi alusel läbi viidavad tegevused.

Artikkel 2

Tegevuseesmärgid

1. Eriprogramm aitab kaasa järgmiste *FP/RfP* määruse artiklis 3 sätestatud üldiste ja konkreetsete eesmärkide täitmisele.
2. Eriprogrammi tegevuseesmärgid on järgmised:
 - (a) edendada ja levitada tiptasemel teadmisi;
 - (b) suurendada koostööd sektorite ja teadusharude vahel;
 - (c) ühendada ja arendada teadustaristuid kogu Euroopa teadusruumis;
 - (d) tugevdada rahvusvahelist koostööd;
 - (e) tõmmata ligi teadlasi ja novaatoreid, neid koolitada ja tagada nende paigalejäämine Euroopa teadusruumi, sealhulgas teadlaste liikuvuse kaudu;
 - (f) edendada avatud teadust ja tagada nähtavus üldsuse jaoks ning avatud juurdepääs tulemustele;
 - (g) aktiivselt levitada ja kasutada tulemusi, eelkõige poliitikakujundamiseks;
 - (h) toetada liidu poliitiliste prioriteetide rakendamist;
 - (i) tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni sidet teiste poliitikavaldkondade, sealhulgas kestliku arengu eesmärkidega;
 - (j) saavutada teadus- ja innovatsioonimissioonide kaudu ambitsioonikad eesmärgid kindlaksmääratud aja jooksul;
 - (k) kaasata kodanikke ja lõppkasutajaid ühiskavandamise ja ühisloomise protsessidesse;
 - (l) parandada teadusalast suhtlust;
 - (m) kiirendada tööstuse ümberkujundamist;
 - (n) parandada novaatorlikke oskusi;
 - (o) ergutada novaatorlike ettevõtete, eelkõige VKEde loomist ja kasvamist;
 - (p) parandada juurdepääsu riskikapitalile, eelkõige valdkondades, kus turg ei paku elujõulist rahastust.

3. Lõikes 2 nimetatud eesmärkide raames võidakse arvesse võtta eriprogrammi rakendamise ajal tekkivaid uusi ettenägematud vajadusi. Kui see on piisavalt põhjendatud, võib see hõlmata reageerimist esilekerkivatele võimalustele, kriisidele ja ohtudele ning samuti liidu uute poliitikameetmete väljatöötamisega seotud vajadustele.

Artikkel 3

Struktuur

1. Kooskõlas *FP/RfP* määruse ... artikli 4 lõikega 1 koosneb eriprogramm järgmistest osadest:
- (1) I sammas „Avatud teadus“, millel on järgmised komponendid:
 - (a) Euroopa Teadusnõukogu (*European Research Council* – ERC, edaspidi „ERC“), mida on kirjeldatud I lisa I samba 1. jaotises;
 - (b) Marie Skłodowska-Curie nimelised meetmed, mida on kirjeldatud I lisa I samba jaotises 2;
 - (c) teadustaristud, mida on kirjeldatud I lisa I samba jaotises 3;
 - (2) II sammas „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“, millel on järgmised komponendid:
 - (a) teemavaldkond „Tervis“, mida on kirjeldatud I lisa II samba jaotises 1;
 - (b) teemavaldkond „Kaasav ja turvaline ühiskond“, mida on kirjeldatud I lisa II samba jaotises 2;
 - (c) teemavaldkond „Digitaalvaldkond ja tööstus“, mida on kirjeldatud I lisa II samba jaotises 3;
 - (d) teemavaldkond „Kliima, energeetika ja liikuvus“, mida on kirjeldatud I lisa II samba jaotises 4;
 - (e) teemavaldkond „Toit ja loodusvarad“, mida on kirjeldatud I lisa II samba jaotises 5;
 - (f) väljaspool tuumaenergiavaldkonda võetavad Teadusuuringute Ühiskeskuse otsemeetmed, mida on kirjeldatud I lisa II samba jaotises 6;
 - (3) III sammas „Avatud innovatsioon“, millel on järgmised komponendid:
 - (a) Euroopa Innovatsiooninõukogu (*European Innovation Council* – EIC, edaspidi „EIC“), mida on kirjeldatud I lisa III samba jaotises 1;
 - (b) Euroopa innovatsiooni ökosüsteemid, mida on kirjeldatud I lisa III samba jaotises 2;
 - (c) Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut (*European Institute of Innovation and Technology* – EIT, edaspidi „EIT“), mida on kirjeldatud I lisa III samba jaotises 3;
 - (4) osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“, millel on järgmised komponendid:
 - (a) tipptasemel pädevuste jagamine, mida on kirjeldatud I lisa osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ jaotises 1;
 - (b) Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni süsteemi ümberkujundamine ja tugevdamine, mida on kirjeldatud I lisa osa „Euroopa teadusruumi tugevdamine“ jaotises 2.

2. Lõikes 1 osutatud osade raames elluviidavad tegevused on sätestatud I lisas.

Artikkel 4

Eelarve

1. Kooskõlas *FP/RfP* määruse ... artikli 9 lõikega 1 on rahastamispakett programmi rakendamiseks aastatel 2021–2027 jooksevhindades 94 100 000 000 eurot.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud summa jagatakse käesoleva otsuse artikli 3 lõikes 1 sätestatud komponentide vahel *FP/RfP* määruse (EL) ... artikli 9 lõike 2 kohaselt. Seejuures kohaldatakse *FP/RfP* määruse... artikli 9 lõigetes 3–8 sätestatud korda.

II PEATÜKK

RAKENDAMINE JA PROGRAMMITÖÖ

Artikkel 5

Missioonid

1. Iga missiooni jaoks võib luua missiooninõukogu. See koosneb umbes 15 kõrgetasemelisest isikust, kelle hulgas on asjakohaste lõppkasutajate esindajad. Missiooninõukogu annab nõu järgmistes küsimustes:
 - (a) tööprogrammide sisu ja nende läbivaatamine missioonide eesmärkide saavutamiseks. See toimub ühiskavandamise teel koostöös sidusrühmade ja vajaduse korral üldsusega;
 - (b) missioonide rakendamise hindamisel põhinev tegevuste kohandamine või vajaduse korral nende lõpetamine;
 - (c) eksperthindajate valimine, nende instrueerimine, hindamiskriteeriumid ja nende kaal;
 - (d) raamtingimused, mis aitavad saavutada missiooni eesmärke;
 - (e) suhtlemine.
2. Artikliga 11 ette nähtud tööprogrammiga võib kehtestada erisätted tõhusa ja paindliku portfelli põhise lähenemisviisi võimaldamiseks.

Artikkel 6

Euroopa Teadusnõukogu

1. Komisjon asutab Euroopa Teadusnõukogu (ERC), et rakendada I samba „Avatud teadus“ meetmeid, mis seonduvad ERC-ga. Kõnealune ERC on komisjoni otsusega C(2013) 1895⁷ loodud ERC õigusjärglane.
2. ERC koosneb artiklis 7 sätestatud sõltumatust teadusnõukogust ja artiklis 8 sätestatud spetsiaalsest rakendusstruktuurist.

⁷ ELT C 373, 20.12.2013, lk 23.

3. ERC-l on president, kes valitakse staažikate ja rahvusvaheliselt tunnustatud teadlaste hulgast. Presidendi määrab spetsiaalse sõltumatu otsimiskomisjoni läbi viidud läbipaistva värbamisprotsessi järgselt ametisse komisjon neljaks aastaks, kusjuures ametiaega saab ühe korra pikendada. Värbamisprotsess ja valitud kandidaat peavad olema sõltumatus teadusnõukogus heaks kiidetud.
- ERC president on ka sõltumatu teadusnõukogu esimees ning tagab selle juhtimise ja suhted spetsiaalse rakendusstruktuuriga ning esindab sõltumatut teadusnõukogu teadusmaailmas.
4. ERC tegutseb teaduse tipptaseme, sõltumatuse, tõhususe, tulemuslikkuse, läbipaistvuse ja vastutavuse põhimõtete kohaselt. ERC tagab otsuse .../EÜ kohaste ERC meetmete järjepidevuse.
5. ERC tegevusega toetatakse kõigi valdkondade teadusuuringuid, mida teevad Euroopa tasandil konkureerivad ühe riigi või riikidevahelised teadlasrühmad.
6. Komisjon garanteerib ERC sõltumatuse ja usaldusväärsuse ning kindlustab ERC-le antud ülesannete nõuetekohase täitmise.
- Komisjon tagab, et ERC meetmed viiakse ellu käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud põhimõtete kohaselt ja vastavalt artikli 7 lõike 2 punktis a osutatud ERC üldstrateegiale, mille on kehtestanud sõltumatu teadusnõukogu.

Artikkel 7

ERC sõltumatu teadusnõukogu

1. Sõltumatu teadusnõukogu koosneb eri teadusvaldkondade kõige mainekamatest ja asjakohaste teadmistega eri vanuserühmadesse kuuluvatest nii nais- kui ka meesteadlastest ja -inseneridest, kes tegutsevad oma isiklikul vastutusel ja on sõltumatud kõrvalistest huvidest.
- Sõltumatu teadusnõukogu liikmed nimetab ametisse komisjon pärast sõltumatut ja läbipaistvat valimismenetlust, mis on kõnealuse nõukoguga kokku lepitud ja hõlmab teadusringkondadega konsulteerimist ning aruande esitamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- Liikmete ametiaeg on neli aastat ja seda võib ühe korra pikendada ning liikmed vahetuvad rotatsiooni alusel, millega tagatakse kõnealuse nõukogu tegevuse järjepidevus.
2. Sõltumatu teadusnõukogu kehtestab:
- a) ERC üldstrateegia;
 - b) tööprogrammi ERC tegevuse elluviimiseks;
 - c) eksperdihindamise ja projektitaotluste hindamise meetodid ning korra, mille alusel määratakse kindlaks rahastatavad projektitaotlused;
 - d) oma seisukoha küsimuste kohta, mis võivad teaduslikust seisukohast võimendada ERC saavutusi ja mõju ning tehtavate teadusuuringute kvaliteeti;
 - e) käitumisjuhendi, milles käsitletakse muu hulgas huvide konflikti ärahoidmist.
- Komisjon kaldub sõltumatus teadusnõukogus esimese lõigu punktide a, c, d ja e kohaselt võetud seisukohtadest kõrvale üksnes juhul, kui ta leiab, et käesoleva otsuse sätteid ei ole järgitud. Sellisel juhul võtab komisjon vastu meetmed eriprogrammi rakendamise järjepidevuse säilitamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks, esitades punktid, milles tema seisukohad erinevad sõltumatu teadusnõukogu omadest, ning põhjendades neid erinevusi nõuetekohaselt.
3. Sõltumatu teadusnõukogu tegutseb I lisa I samba jaotises 1 sätestatud volituste kohaselt.

4. Sõltumatu teadusnõukogu tegutseb artiklis 6 sätestatud põhimõtete kohaselt ja üksnes ERC eesmärkide saavutamise nimel. Ta tegutseb usaldusväärselt ja ausalt ning teeb oma tööd tõhusalt ning võimalikult läbipaistvalt.

Artikkel 8

ERC spetsiaalne rakendusstruktuur

1. Spetsiaalne rakendusstruktuur vastutab haldusalaste rakendamisküsimuste ja programmi elluviimise eest, nagu on kirjeldatud I lisa I samba jaotises 1. Ta toetab sõltumatut teadusnõukogu kõigi selle ülesannete täitmisel.
2. Komisjon tagab, et spetsiaalne rakendusstruktuur järgib rangelt, tõhusalt ja vajaliku paindlikkusega üksnes ERC eesmärke ja nõudeid.

Artikkel 9

Euroopa Innovatsiooninõukogu

1. Komisjon asutab Euroopa Innovatsiooninõukogu (EIC), et rakendada III samba „Avatud innovatsioon“ meetmeid, mis seonduvad EIC-ga. Euroopa Innovatsiooninõukogu tegutsemispõhimõtted on järgmised: keskendumine läbimurdelisele ja radikaalsele innovatsioonile, autonoomiale, riskimisvõimele, tulemuslikkusele, tõhususele, läbipaistvusele ja vastutavusele.
2. EIC-l on kõrgetasemeline nõuandekogu (edaspidi „EIC nõuandekogu“), mis on ette nähtud artikliga 10.
3. Komisjon tagab, et EIC elluviimine:
 - (a) toimub käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud põhimõtete kohaselt ning seejuures võetakse nõuetekohaselt arvesse EIC nõuandekogu arvamust EIC üldstrateegia kohta, millele on osutatud artikli 10 lõike 1 punktis a, ning
 - (b) ei too kaasa konkurentsimoonutusi, mis oleks vastuolus ühishuviga.
4. EIC segarahastamise haldamiseks kasutab komisjon kaudset eelarve täitmist või sellise võimaluse puudumisel võib luua selleks eriotstarbelise rahastamisvahendi. Komisjon püüab tagada teiste avaliku sektori ja erasektori investorite osaluse. Kui see ei ole loomisetapis esialgu võimalik, struktureeritakse kõnealune eriotstarbeline rahastamisvahend liidu panuse võimendava mõju suurendamiseks selliselt, et see tõmbaks ligi teisi avaliku või erasektori investoreid.

Artikkel 10

EIC nõuandekogu

1. EIC nõuandekogu annab komisjonile nõu järgmistes küsimustes:
 - a) EIC kui III samba „Avatud innovatsioon“ komponendi üldstrateegia;
 - b) EIC meetmete rakendamise tööprogramm;
 - c) projektitaotluste innovaativuse ja riskiprofiili hindamise kriteeriumid ning EIC rahastamisvahendiga *Accelerator* hõlmatud toetuste, omakapitalipõhise rahastamise ja muude rahastamisviiside asjakohane tasakaal;

- d) strateegilise projektiportfelli kindlakstegemine;
 - e) programmijuhtide profiil.
2. EIC nõuandekogu võib taotluse korral esitada komisjonile soovitusi järgmistes küsimustes:
- a) kõik küsimused, mis innovatsiooni vaatenurgast võivad tugevdada ja edendada innovatsiooni ökosüsteeme kogu Euroopas, EIC saavutusi ja mõju ning novaatorlike äriühingute võimekust oma lahenduste kasutuselevõtmisel;
 - b) ettevõtjate ees seisvate võimalike regulatiivsete takistuste kindlakstegemine koostöös komisjoni asjaomaste talitustega, eelkõige nende ettevõtjate puhul, kes saavad toetust EIC kaudu;
 - c) EIC portfellis tuvastatavad kujunemisjärgus tehnoloogilised suundumused, mis võimaldavad kavandada eriprogrammi muude osade programmitööd;
 - d) selliste konkreetsete küsimuste kindlakstegemine, mille puhul on vaja EIC nõuandekogu nõu.

EIC nõuandekogu tegutseb EIC eesmärkide saavutamise huvides. Ta tegutseb usaldusväärselt ja ausalt ning teeb oma tööd tõhusalt ning läbipaistvalt.

EIC nõuandekogu tegutseb I lisa III samba jaotises 1 sätestatud volituste alusel.

3. EIC nõuandekogu koosneb 15–20 kõrgetasemelisest isikust, kes on kutsutud Euroopa innovatsiooni ökosüsteemi eri osadest ja kelle hulgas on ettevõtjaid, äriühingute juhte, investoreid ja teadlasi. Nõuandekogu aitab kaasa teavitustegevusele ning selle liikmed püüavad tugevdada EIC kaubamärgi mainet.

EIC nõuandekogu liikmed määrab ametisse komisjon pärast avalikku kandidaatide ülesseadmist või osalemiskutse esitamist või mõlemat, olenevalt sellest, mida komisjon peab kõige asjakohasemaks, ning seejuures võetakse arvesse vajadust tagada tasakaal eksperteadmiste, soo, vanuse ja geograafilise jaotumise osas.

Liikmete ametiaeg on kaks aastat, seda saab pikendada kaks korda ja liikmete ametissenimetamine toimub jooksvalt (liikmeid nimetatakse iga kahe aasta järel).

4. EIC nõuandekogul on president, kelle nimetab komisjon pärast läbipaistvat värbamismenetlust. President on innovatsioonivaldkonnaga seotud kõrgetasemeline avaliku elu tegelane.

President nimetatakse ametisse neljaks aastaks ning tema ametiaega saab ühe korra pikendada.

President juhib EIC nõuandekogu, valmistab ette selle koosolekuid, määrab liikmetele ülesandeid ning võib luua sihipäraseid alamrühmi, eelkõige kujunemisjärgus tehnoloogiliste suundumuste kindlakstegemiseks EIC portfellis. President propageerib EIC tegevust, tegutseb kontaktisikuna komisjoni ja EIC vahel ning esindab EICd innovatsioonivaldkonnas. Komisjon võib ette näha presidendile tema kohustuste täitmisel haldusabi osutamise.

5. Komisjon kehtestab käitumisjuhendi, milles käsitletakse muu hulgas huvide konflikti ärahoidmist. EIC nõuandekogu liikmetel tuleb ametisse astudes nõustuda käitumisjuhendiga.

Artikkel 11

Tööprogrammid

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu. Tööprogrammid valmistatakse ette I lisas kirjeldatud strateegilise planeerimise protsessi tulemusel.
Tööprogrammides kehtestatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks reserveeritud üldsumma.
2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu eraldi tööprogrammid, et rakendada käesoleva otsuse artikli 3 lõikes 1 sätestatud järgmiste komponentide raames võetavaid meetmeid:
 - a) ERC – tööprogrammi kehtestab sõltumatu teadusnõukogu artikli 7 lõike 2 punkti b kohaselt ja kooskõlas artikli 12 lõikes 3 osutatud nõuandemenetlusega. Euroopa Komisjon kaldub sõltumatu teadusnõukogu loodud tööprogrammist kõrvale üksnes juhul, kui ta leiab, et see ei vasta käesoleva otsuse sätetele. Sellisel juhul võtab komisjon tööprogrammi vastu rakendusaktiga artikli 12 lõikes 4 osutatud kontrollimenetluse kohaselt. Komisjon põhjendab kõnealust meedet nõuetekohaselt;
 - b) kooskõlas artikli 12 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega kõik samba „Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime“ teemavaldkonnad, Marie Skłodowska-Curie nimelised meetmed, tiptasemel teadmiste jagamine ning Euroopa teadus- ja innovatsioonisüsteemi ümberkujundamine ja tõhustamine ;
 - c) EIC – tööprogramm koostatakse kooskõlas artikli 12 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega vastavalt artikli 10 lõike 1 punkti b kohastele EIC nõuandekogu nõuannetele;
 - d) JRC – mitmeaastases tööprogrammis võetakse arvesse otsuses 96/282/Euratom osutatud JRC juhatajate nõukogu arvamust.
3. Lisaks finantsmääruse artikli 110 nõudele vastavusele peavad lõikes 2 viidatud tööprogrammid vastavalt vajadusele sisaldama järgmist:
 - a) teave iga meetme ja missiooni jaoks eraldatava summa kohta ning orienteeriv rakendamise ajakava;
 - b) toetuste puhul prioriteedid, valiku tegemise ja toetuse määramise kriteeriumid, toetuse määramise eri kriteeriumide suhteline kaal ning kõikide rahastamiskõlblike kulude rahastamise maksimummäär;
 - c) *FP/RfP* määruse artiklite 41–43 kohaselt segarahastamiseks eraldatud summa;
 - d) toetusesaajate kõik lisakohustused vastavalt *FP/RfP* määruse artiklitele 35 ja 37.

Artikkel 12

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee⁸. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

⁸ Programmi rakendamise hõlbustamiseks hüvitab komisjon kooskõlas oma kehtivate suunistega programmikomitee iga päevakorras oleva koosoleku puhul iga liikmesriigi ühe esindaja osalemiskulud ning samuti ühe eksperdi/nõustaja osalemiskulud iga liikmesriigi kohta nende päevakorrapunktide puhul, mille juures liikmesriik vajab konkreetseid eksperditeadmisi.

2. Komitee tuleb arutatavatest küsimustest olenevalt kokku eri koosseisudes, mis on sätestatud II lisas.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.
4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
5. Kui komitee arvamust küsitakse kirjaliku menetluse teel, lõpetatakse nimetatud menetlus tulemust saavutamata, kui komitee eesistuja arvamuse esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul nii otsustab või komitee liikmete lihthälteenamusega seda taotletakse.
6. Komisjon teavitab komiteed korrapäraselt eriprogrammi rakendamisel tehtud üldistest edusammudest ning annab talle III lisa kohaselt õigeaegselt teavet kõigist programmi „Euroopa horisont“ alusel kavandatud või rahastatud meetmetest.

III PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 13

Kehtetuks tunnistamine

Otsus 2013/743/EL tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 14

Üleminekusätted

1. Käesolev otsus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkumist või muutmist otsuse 2013/743/EL raames kuni selliste meetmete lõpetamiseni ning nimetatud otsust kohaldatakse kõnealuste meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.
Vajaduse korral jätkab artiklis 12 osutatud komitee otsusega 2013/743/EL loodud komitee poolelijäänud ülesannete täitmist.
2. Eriprogrammi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek eriprogrammi ja selle eelkäija, otsuse 2013/743/EL alusel vastu võetud programmi meetmete vahel.

Artikkel 15

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Finantsselgitus

lisatud programmi „Euroopa horisont“ rakendavale eriprogrammile

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1,1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1,2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)
- 1,3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1,4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1,5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1,6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2,1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2,2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2,3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3,1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3,2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.2. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele
 - 3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3,3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (*programmi teemavaldkond*)

01 – Teadusuuringud ja innovatsioon

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

☒ uut meedet

☐ uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁹

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

- toetada globaalseid probleeme käsitlevate kvaliteetsete uute teadmiste, tehnoloogiate ja lahenduste loomist ja levitamist;
- tugevdada teadusuuringute ja innovatsiooni mõju arendavates, toetavates ja rakendavates ELi poliitikates ning novaatorlike lahenduste kasutuselevõtmist tööstuses ja ühiskonnas, et lahendada globaalseid probleeme;
- edendada igat liiki innovatsiooni, sealhulgas läbimurdelist innovatsiooni, ja tugevdada novaatorlike lahenduste kasutuselevõttu turu poolt;
- optimeerida programmi tulemusi mõju saavutamiseks.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

Teadusuuringud ja innovatsioon on teadmusühiskonna oluline osa, milles tugev Euroopa mõõde aitab kaasata täiendavaid rahalisi vahendeid liikmesriigi tasandil ilma, et neid oleks vaja asendada. ELilt toetuse saamiseks väljavalitud teadusuuringute ja innovatsiooniprojektid meelitavad tavaliselt ligi laiemat ELi tasandi ja rahvusvahelist koostööd ning nende ulatus, fookus ja keerukus on selline, et vaid liikmesriigi rahastusest ei piisa (83 % ELi teadusuuringute ja innovatsiooniprojektidest ei oleks saanud toimuda ilma ELi toetuseta). Tihenunud tehnoloogilise konkurentsiga maailmas langeks teadusuuringutesse ja innovatsiooni

⁹

Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

ELi tasandil investeerimata meie üleilmne konkurentsivõime ning sellega kaasneks majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnamõju.

ELi poolt teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute konkreetne kasu on järgmine:

- ELi konkurentsivõime suurendamine, luues riikidevahelised ja multidistsiplinaarsed võrgustikud ja uued turud, millega kaasneb positiivne teadmiste levitamine ja tehnosiire üle terve ELi, et valmistada ette uute toodete ja teenuste juurutamist (ELi rahastatud teadusuuringute ja innovatsiooni rühmadele antakse 40 % suurema tõenäosusega patente kui neile rühmadele, kes ei saa ELi rahastust, ning samas on need patendid ka kvaliteetsemad ja kaubandusliku väärtusega);
- avaliku ja erasektori vahendite ja teadmiste ühendamine, et saavutada kriitiline mass globaalsete probleemide lahendamiseks ning juhtrolli võtmiseks ELi ja üleilmsetel turgudel (nt on üksnes ELi tasandi meetmega võimalik üle saada väheste üle liidu jaotuvate harvikaigustega patsientide probleemist ning standardimise ja andmete puudusest);
- teaduse tipptaseme tugevdamine tervet ELi hõlmava konkurentsi ja koostöö teel (ELi rahastatud vastastikku hinnatud väljaandeid tsiteeritakse maailma keskmisest kaks korda rohkem);
- toetuse tugevdamine uuendusi loova läbimurdelise turu tekkele ja kasvule (ELi teadusuuringute ja innovatsiooni rahastusest toetatud VKEd kasvavad kiiremini kui võrreldavad VKEd, kes ei saa ELi rahastust);
- ELi kui haridustegevuse, teadusuuringute, innovatsiooni ja ettevõtluse sihtkoha atraktiivsuse suurendamine (ELi rahastatud rühmad kasvavad kiiremini ja tõmbavad ligi kaks korda rohkem kaastöölisi väljastpoolt ELi);
- positiivse struktureeriva mõju avaldamine liikmesriikide teadusuuringute ja innovatsiooni tugisüsteemidele (Euroopa Teadusnõukogust on saanud üleilmne tipptaseme majakas, mis hõlmab ka riiklikke ja institutsioonilisi muutusi oma stipendiaatide toetamiseks ja ligitõmbamiseks);
- usaldusväärse teadmistebaasi andmine poliitika kujundamiseks (nt ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste rühma töö toetus üksnes ELi rahastatud teadusuuringutele).

1.4.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

ELi raamprogrammid on andnud märkimisväärset ja pikaajalist mõju, nagu on näha järjestikustest hindamistest sellest ajast saadik, kui EL hakkas 1984. aastal investeerima teadusuuringutesse ja innovatsiooni. Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni programmid on olnud edukad ja möödanikust saab palju olulisi kogemusi, alates kogemustest sidusrühmade tagasiside ja analüütiliste uuringute kohta. Teadustöö, innovatsiooni ja haridusega tuleb tegeleda kooskõlastatult ja sidusamalt teiste poliitikavaldkondadega ning teadustöö tulemusi tuleb paremini levitada ja väärtustada nende kasutamise uutes toodetes, protsessides ja teenustes. ELi toetusprogrammide sekkumisloogikat tuleks arendada paremini suunatud, konkreetsemal, üksikasjalikumal, kaasavamal ja läbipaistvamal viisil. Programmidele juurdepääsetavust tuleb parandada ning suurendada idufirmade, VKEd, tööstuse, EL-13 ja liiduvälist osalust. Järelevalve ja hindamine peaksid olema rangemad.

Teatistes programmi „Horisont 2020“ vahehindamise kohta toodi välja mitmed valdkonnad, mida võiks parandada. programmi „Horisont 2020“ vahehindamise järeldused põhinesid ulatuslikul tagasisidel sidusrühmadelt ja ELi teadusuuringute ja innovatsiooni alaste programmide mõju maksimeerimisele keskendunud sõltumatult kõrgetasemeliselt töörühmalt (*Lamy High Level Group*).

Järeldused võib kokku võtta järgmiselt:

- a. lihtsustamise jätkamine
- b. läbimurdelise tähtsusega innovatsiooni toetamine
- c. mõju suurendamine missioonidele keskendumise ja kodanike kaasamise abil
- d. koostoime suurendamine muude ELi rahastamisprogrammide ja ELi poliitikavaldkondadega
- e. rahvusvahelise koostöö tugevdamine
- f. avatuse suurendamine
- g. rahastamise ratsionaliseerimine.

1.4.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste vahenditega

Programm „Euroopa horisont“ on kujundatud selliselt, et selle rakendamine võimaldab tekitada koostoimet muude liidu rahastamiskavadega, eelkõige kokkulepete kaudu saada lisarahastust neist liidu programmidest, mille haldusviisid seda võimaldavad; kas järjestikku, vahelduvalt või rahastamisvahendeid kombineerides, kasutades sealhulgas ka meetmete ühisrahastamist.

Selliste kokkulepete ja rahastamiskavade mittetäielik loetelu hõlmab koostoimet järgmiste programmidega:

- ühine põllumajanduspoliitika (*Common Agricultural Policy – CAP*)
- Euroopa Regionaalarengu Fond (*European Regional Development Fund – ERDF*)
- Euroopa Sotsiaalfond (*European Social Fund – ESF*)
- ühtse turu programm (*Single Market Programme*)
- Euroopa kosmoseprogramm (*European Space Programme*)
- Euroopa ühendamise rahastu (*Connecting Europe Facility – CEF*)
- Digitaalse Euroopa programm (*Digital Europe Programme – DEP*)
- Erasmuse programm
- välisrahastamisvahend
- InvestEU fond
- Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja kooolitusprogramm

1,5. Meetme kestus ja finantsmõju

☒ **Piiratud kestusega**

- ☒ kehtib 1.1.2021–31.12.2027
- ☒ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul 1.1.2021–31.12.2027 ja maksete assigneeringutele ajavahemikul 1.1.2021–31.12.2033.

☐ **Piiramatu kestusega**

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA, millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1,6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid¹⁰

☒ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

- ☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;
- ☒ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega**

☒ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
 - ☒ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);
 - ☐ Euroopa Investeeringuspangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);
 - ☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
 - ☒ avalik-õiguslikele asutustele;
 - ☒ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;
 - ☒ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud Euroopa partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;
 - ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomasel alusaktis.
- *Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.*

Märkused

Programmi „Euroopa horisont“ tegevuste rakendamine järgib programmis „Horisont 2020“ kehtestatud peamisi põhimõtteid; oluline osa kogu programmi „Euroopa horisont“ eelarvest kavatakse rakendada eraldi väljatöötatud eelarve täitmise viiside kaudu.

Kavandatakse, et komisjon suunab jätkuvalt suurema osa vahenditest rakendusametite kaudu ning muid ülesandeid täidavad ELi toimimise lepingu artiklite 185 ja 187 alusel asutatud liidu asutused või muud asutused, kellele on delegeeritud eelarve täitmise ülesanded kaudse eelarve täitmise raames ja kelle tegevus on suunatud konkreetsetele prioriteetidele.

¹⁰

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Programmi „Euroopa horisont“ raames kavatakse luua/uuendada järgmised rakendusametid:

- rakendusametid,
- ühissettevõtted (ELi toimimise lepingu artikkel 187),
- avaliku sektori sisesed partnerlussuhted (ELi toimimise lepingu artikkel 185),
- Euroopa Innovatsiooni- Ja Tehnoloogiainstituut (EIT).

Mõned ratsionaliseerimismeetmed võetakse partnerlussuhete tasandil (mille kohta võetakse kasutusele uus ühine mõiste „Euroopa partnerlused“), pöörates peamiselt tähelepanu praeguse struktuuri ja olemasolevate üksuste arvu ratsionaliseerimisele ning partnerlusmaastiku ühtsemaks muutmisele nii sisemiselt (raamprogrammi raames) kui ka väliselt (parem koostöölastamine muude liidu programmide ja välispartneritega). See ratsionaliseerimine ei avalda siiski mõju kasutatud õiguslikele vormidele.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Mitme mõjunäitaja alusel on kindlaks määratud lühikese, keskmise pikkusega ja pikaajalised näitajad. Aruandluse eeskirjad osalejatele on loodud neid näitajaid silmas pidades, kuid samuti teadliku kavatsusega piirata osalejate halduskoormust. Võimaluse korral kogutakse andmeid avatud allikatest.

Kõik haldusprotsesse (rakendused, edukuse määrad, uurimistoetuse saamise aeg, toetusesaajate liigid jne) käsitlevad andmed kogutakse ja säilitatakse ning tehakse reaajas kättesaadavaks spetsiaalse andmehoidla kaudu. Võrdlussüsteem (CORDA) toimib praegu hästi ja on kättesaadav liikmesriikidele ja muudele huvitatud asutustele.

Aruannet koostades antakse teavet haldusprotsesside kohta (esimesest aastast alates) ja edaspidi teavet väljundite ja tulemuste kohta. Kavandatakse teha vahehindamine ja lõplik hindamine.

Lisaks hinnatakse JRC otsemeetmeid asutusesiseselt iga-aastase sisehindamise ja asutusevälise hindamise teel, mille viivad läbi mitu tipptasemel eksperti, kes valitakse välja JRC juhatajate nõukoguga konsulteerides.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus.*

Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi viiakse ellu otsese ja kaudse eelarve täitmise kaudu. Võrreldes raamprogrammiga „Horisont 2020“, ei ole põhjalikke muudatusi. Siiski rakendatakse võimaluse korral täiendavaid lihtsustamismeetmeid.

Programmi „Horisont 2020“ raames võeti 2018. aasta veebruari lõpuni vastu 154 000 projekti (537 000 üksiktaotlust) ja sõlmiti 18 000 lepingut (79 000 üksikosalejat). Kuigi projektide arv kasvas võrreldes seitsmenda raamprogrammiga järsult, sõlmiti 95 % lepingutest õigusaktidega kehtestatud 8 kuu jooksul. Ühised IT-süsteemid ja äriprotsessid on taganud tõhususe kõigil tasanditel. Ühine tugikeskus pakub kõigile eelmiste raamprogrammide rakendamise eest vastutavatele komisjoni talitustele kulutõhusaid teenuseid, kusjuures jooksvad kulud moodustavad ligikaudu 0,7 % 2017. aasta kuludest. Juriidiliste isikute valideerimine ja projektihindamise korraldamine on Teadusuuringute Rakendusametis tsentraliseeritud, andes mastaabisäästu ja tagades hindamiste tõhusa korraldamise.

Kontrollisüsteemi (hindamine, valik, projektijuhtimine, eel- ja järelkontroll) kulud jäävad kitsama hinnangu kohaselt vahemikku 3–4 % kõigis komisjoni talitustes, kes vastutavad 2017. aasta eelmiste raamprogrammide rakendamise eest (sealhulgas seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020“ juhtimisega seotud kulud). Võttes arvesse eesmärkide saavutamiseks vajalikke jõupingutusi ja tehingute arvu, peetakse seda mõistlikuks suurusjärguks.

Kõnealune kontrollistrateegia põhineb järgmisel:

- menetlused parimate projektide väljavalimiseks ja nende muutmiseks õigusaktideks;

- projektide ja lepingute haldus iga projekti kogu olelutsükli vältel;
- 100 % taotluste eelkontroll;
- tõendid teatavat künnist ületavate finantsaruannete kohta ja suure teadustöö infrastruktuuri ühikuhindade arvutamise või eelhindamismeetodite sertifitseerimine vabatahtlikkuse alusel;
- makstud nõuete valimil põhinevad järelauditid (tüüpilised ja riskipõhised);
- projekti tulemuste teaduslik hindamine.

Esimesed „Horisont 2020“ auditite tulemused näitavad, et veamäärad on püsinud oodatud vahemikus (vt punkt 2.2.2). See näitab, et kuigi seda saab edasi arendada, on juba kasutusele võetud lihtsustamismeetmed olnud tõhusad.

Kaudse eelarve täitmise puhul kasutab komisjon eelarve täitmiseks järgmisi asutusi, kui see on asjakohane ja kulutõhus ning pakub suurt finantsvõimendust:

- institutsioonilised Euroopa partnerlused (ELi toimimise lepingu artikkel 185 või artikkel 187).

Neid asutusi hinnatakse korrapäraselt tagamaks, et need on jätkuvalt asjakohased programmi eesmärkide saavutamiseks. Kaudselt eelarvet täitvate asutuste järelevalve kontrollistrateegiad on välja on arendatud või arendatakse.

Otsese eelarve täitmise puhul sõltub komisjon jätkuvalt suurel määral nõukogu määruse (EÜ) nr 58/2003 kohaselt asutatud rakendusametitest. Ülesannete delegerimisel rakendusametitele kohaldatakse kohustuslikku sõltumatut kulude-tulude eelanalüüsi ning väliseksperdid hindavad neid korrapäraselt. Kõnealuses kulude-tulude analüüsis võetakse arvesse ka kontrolli ja järelevalvega seotud kulusid. 2012. aastal ja 2015. aastal tehtud vahehindamised kinnitavad rakendusametite suurt tõhusust ja lisaväärtust programmi rakendamisel.

2.2.2. Teave tuvastatud ohtude ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta.

Seni on peamine rahastamismudel olnud abikõlblike kulude hüvitamine. Euroopa Kontrollikoda on pidevalt märkinud, ja viimati oma 2016. aasta aruandes, et „peamine tehingute korrektsusega seotud risk seisneb selles, et toetusesaajad deklareerivad rahastamiskõlbmatuid kulusid, mida enne [hüvitamist] ei avastata ega parandata. Risk on eriti suur teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi puhul, mille keerukaid rahastamiskõlblikkuse eeskirju tõlgendavad toetusesaajad (eriti eeskirju vähem tundvad toetusesaajad, nagu VKEd, esmataotlejad ja kolmandatest riikidest pärit osalejad) tihti valesti.“

Kontrollikoda tunnustas raamprogrammis „Horisont 2020“ sisse viidud lihtsustuste väärtust, aga soovitas oma 2016. aasta aruandes siiski lihtsustatud kuluvõimaluste laiemat kasutamist. Selliseid lihtsustatud kuluvõimalusi juba kasutatakse programmi osades või teatud kululiikide puhul.

Uurimistoetuste puhul oli seitsmenda raamprogrammi hinnanguline representatiivne veamäär 5 %, kusjuures jääkvigade määr oli pärast kõigi rakendatud või rakendatavate sissenõudmist ja korrektsioonide arvessevõtmist ligikaudu 3 %. Veamäär oli madalam programmi nendes osades, kus oli võimalik laiemalt kasutada lihtsustatud kuluvõimalusi ja/või kus osales väike ja stabiilne toetusesaajate rühm. See hõlmas ka Euroopa Teadusnõukogu uurimistoetusi ja Marie Curie nimelisi meetmeid.

Programmi „Horisont 2020” esimeste tulemuste kohaselt on representatiivne veamäär ligikaudu 3 % ja jääkveamäär jääb alla 2,5 %. Tuleb siiski märkida, et tegemist on varase hinnanguga, mida tuleks kasutada ettevaatlikult, ja veamäär võib tõenäoliselt suureneda 3–4 % tasemeni (komisjon prognoosis programmi „Horisont 2020” ettepaneku jaoks veamääraks 3,5 %, kuigi selles ei võetud arvesse õigusloomeprotsessis lisandunud keerukust). Jääkveamäär peaks jääma alla 3 %, kuid praegu on liiga vara öelda, kas saavutatakse määr 2 %. Komisjon arvestab siiski sellega, et Euroopa Teadusnõukogu uurimistoetuste ja Marie Skłodowska-Curie’ meetmete veamäär jääb alla 2 %.

Mõned vead tulenevad sellest, et toetusesaajad ei ole eeskirju mõistnud. Neid vigu saab lahendada lihtsustamise teel, kuigi mingil määral jäävad eeskirjad alati keeruliseks. Teised vead tulenevad sellest, et toetusesaajad ei ole eeskirju järginud. Kuigi see puudutab vaid väikest osa juhtumitest, ei saa seda kehtivate eeskirjade lihtsustamisega lahendada.

Veamäära analüüs¹¹ programmi „Horisont 2020“ seni tehtud auditite kohta näitab, et:

- umbes 63 % vigadest on seotud personalikulude arvestamisega. Tavapärased kindlaks tehtud probleemid on töötundide ebakorrektnen arvutamine; ebaõiged tunnihinnad või vale tasustatavate tundide arv;
- umbes 22 % vigadest on seotud muude otsekuludega (mitte personalikuludega). Kõige tavapärasem kindlaks tehtud viga on kulude otsese mõõtmise puudumine.
- umbes 6 % vigadest on seotud alltöövõtukulude, 4 % reiskulude ja 5 % muude kategooriatega. Tuleb märkida, et kaudsete kuludega seotud vead, mis moodustasid 28 % seitsmenda raamprogrammi vigadest, on vähenenud peaaegu nullini tänu kindla määra kehtestamisele kaudsete kulude katmiseks.

Programmi „Horisont 2020“ auditite käigus tuvastatud vead näitavad, et mõnda neist on võimalik ära hoida lihtsustamisega ja eeskirjade ebavajaliku formaalsuse vältimisega. Programmis „Horisont 2020“ tehti juba mõned muudatused (näiteks sisearveldamise ja lisatasude uued eeskirjad) ja muud muudatused tehakse võimaluse korral programmis „Euroopa horisont“. Selliste muudatuste mõju veamäärale on siiski piiratud, hoides üldiselt ära üksnes väiksemad vead.

Lihtsustatud kuluvõimaluste laiem kasutamine, nagu kindlad määrad ja ühikuhinnad, ning jätkuv eeskirjade lihtsustamine aitavad vähendada programmi „Horisont 2020“ veamäära, kusjuures programmi „Euroopa horisont“ puhul on representatiivne veamäär hinnanguliselt 3–4 %. Siiski jääb abikõlblike kulude hüvitamisel põhineva rahastamise meetodi peamine vigade põhjus püsima. Sellise süsteemi puhul saaks representatiivset veamäära vähendada 2,5–3,5 %-ni ning jääkveamäär oleks pärast korrektsiooni umbes 2 % (kuid mitte tingimata vähem).

Programmi „Horisont 2020“ raames toodi VKEde rahastamisvahendi 1. etapis sisse rahastamine ühekordse maksega (50 000 euro suurune makse rahuldava teadussaavutuse puhul) ning EIT teadmiskogude ja innovaatikakogude poolt institutsiooniliste kulude rahastamine, mis on seotud EIT-märgisega magistriprogrammiga. Nende makseta jaoks ei ole vaja esitada täiendavaid tõendeid, nagu arveid, tööajatabeleid, maksetõendeid jne. Sellisel maksmisel ei teki finantsvigu.

¹¹

Protsent eurodes väljendatud summast võrreldes otsekulude kõigi kohandustega ELi eelarvesse.

Programmi „Horisont 2020” jaoks tehti ettepanek ühekordsete maksete tegemiseks, kuid leiti, et see on ebasobiv või ennatlik. Siiski rakendab komisjon oma 2018. aasta tööprogrammis ühekordsete maksetena rahastatavaid katseprojekte. Komisjon on samuti võtnud mitmeid meetmeid sidusrühmade teavitamiseks, et leevendada nende muret sellise rahastamisvormi üle.

Seda katsekava tuleb hinnata eelkõige selleks, et näha, kas sellega saavutatakse programmi kõik eesmärgid (mitte üksnes veamäära vähendamine). Kuid on ilmne, et laiaulatuslikum kindlamääraline rahastamine vähendaks veamäära. Sellega kaasneksid aga riskid sisekontrollisüsteemi muudes etappides, hindamine muutub olulisemaks ning samuti hinnang tulemusele.

Programmi „Euroopa horisont“ ettepanekuga lubatakse komisjonil kasutada ühekordsete maksete rahastamismudelit ning komisjon kavatseb sellist rahastamismudelit viisi ulatuslikumalt kasutada. Praegu on siiski liiga vara öelda, kui laialdaselt seda saab kasutada. See sõltub praegu käimasolevate katseprojektide tulemustest.

Tehtavate tehingute kogus tähendab, et kõrgetasemeline süstemaatiline eelkontroll oleks väga kulukas. Seepärast põhineb praegune kontrollistrateegia riskipõhistel eelkontrollidel ja järelkontrollidel, mille käigus hinnatakse veamäära ning avastatakse abikõlbmatud summad ja nõutakse need sisse. Kuna veamäärad on jäänud kindlaksmääratud vahemikku, peetakse seda kontrollistrateegiat tõhusaks. Nähakse ette mõne aspekti edasist arendamist, näiteks süsteemide lisamine ja protsesside auditi lisamine, kuid radikaalseid muudatusettepanekuid ei tehta.

2.2.3. Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).

Kontrollisüsteemi (hindamine, valik, projektijuhtimine, eel- ja järelkontroll) kulud jäävad kitsama hinnangu kohaselt vahemikku 3–4 % kõigis komisjoni talitustes, kes vastutavad 2017. aasta eelmiste raamprogrammide rakendamise eest (sealhulgas seitsmenda raamprogrammi ja programmi „Horisont 2020“ juhtimisega seotud kulud). Võttes arvesse eesmärkide saavutamiseks vajalikke jõupingutusi ja tehingute arvu, peetakse seda mõistlikuks suurusjärguks.

Eeldatav vearisk toetuste puhul, mille rahastamismudel põhineb abikõlbmatute kulude hüvitamisel, on 2,5–3,5 %. Vearisk makse sulgemisel (pärast kontrollide ja korrektsioonide mõju) on umbes 2 % (kuid mitte tingimata vähem).

Eeldatav vearisk toetuste puhul, mille rahastamismudel põhineb ühekordsetel maksetel, on umbes 0 % (maksete tegemisel ja sulgemisel).

Üldine prognoositud veamäär sõltub tasakaalust kahe rahastamismeetodi vahel (abikõlblike kulude hüvitamine ja ühekordsed maksed). Komisjoni eesmärk on kasutada ühekordsetel maksetel põhinevat rahastamismudelit, kui see on asjakohane. Peamine ajend ühekordsetel maksetel põhineva rahastamismudeli kasutamiseks ei ole siiski veamäära vähendamine, vaid programmi kõigi eesmärkide saavutamine.

See stsenaarium põhineb eeldusel, et lihtsustamismeetmeid otsustusprotsessis oluliselt ei muudeta.

Märkus: käesolev osa käsitleb üksnes toetuste andmist (erinevate eelarve täitmise viiside puhul), riigihankemenetluse kaudu rakendatavate haldus- ja tegevuskulude puhul peaks vearisk maksete tegemisel ja sulgemisel jääma alla 2 %.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettusevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Teadusuuringute ja innovatsiooni eelarve täitmise eest vastutavad talitused on kindlalt otsustanud võidelda pettuse vastu kõigil toetuste haldamise protsessi etappidel. Nad on töötanud välja ning rakendavad pettusevastaseid strateegiaid, mis sisaldavad jälitusteabe paremat kasutamist, eriti tänapäevaste IT-vahendite kasutamise abil, ning töötajate koolitamist ja teavitamist. Selliste jõupingutustega jätkatakse. Üldiselt peaks kavandatavatel meetmetel olema pettusevastasele võitlusele kasulik mõju, eriti tänu riskipõhise auditi suuremale tähtsustamisele ning tugevdatud teaduslikule hindamisele ja kontrollile.

Eelmiste raamprogrammide rakendamise, sealhulgas toetuste eest vastutavate komisjoni talituste praegust pettusevastase võitluse strateegiat ning samuti muude kuludega seotud pettusevastase võitluse strateegiaid ajakohastatakse pärast komisjoni pettusevastase võitluse strateegia läbivaatamist 2018. aastal. See hõlmab ka ühekordsetel maksetel põhinevat rahastamist, mille puhul tuleb arvesse võtta teistsuguseid riske.

Tuleb rõhutada, et avastatud pettusi on kogukuludega võrreldes väga vähe, ent teadusuuringute eelarve täitmise eest vastutavad peadirektoraadid on seadnud sellegipoolest sihiks selle vastu võidelda.

Õigusaktidega tagatakse, et komisjoni talitused, kaasa arvatud OLAF, saavad teha auditeid ja kohapealseid kontrole, kasutades OLAFi soovitatud standardsätteid.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida ¹²	Assigneeringuteliik	Rahaline osalus			
	Rubriik 1: Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond	Liigendatud/liigendamata ¹³	EFTA riigid ¹⁴	Kandidaatriigid ¹⁵	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
H1	01.010101 Teadus- ja innovatsiooniprogramme elluviivate ametnike ja ajutiste töötajatega seotud kulud – programm „Euroopa horisont“	Liigendamata	JAH	JAH	JAH	EI
	01.010102 Teadus- ja innovatsiooniprogramme elluviivate koosseisuväliste töötajatega seotud kulud – programm „Euroopa horisont“					
	01.010103 Muud teadustegevusega seotud juhtimiskulud – programm „Euroopa horisont“					
	01.0201 Avatud teadus	Liigendatud				
	01.0202 Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime					
	01.0203 Avatud teadus					
	01.0204 Euroopa teadusruumi tugevdamine					

¹² Tegevuskulude hinnanguline finantsmõju esitatakse nelja programmi osa eelarve artiklitenä. Eelarve edasine liigendamine, mis põhineb strateegilisel planeerimisel, võidakse esitada iga-aastase eelarvemenetluse käigus.

¹³ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

¹⁴ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

¹⁵ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik			1	Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pärast 2027. aastat	KOKKU
Tegevussassigneeringud	Kulukohustused	(1)	11 825,394	120 64,784	12 307,891	12 556,625	12 812,890	13 070,006	13 336,556		87 974,145
	Maksed	(2)	2 787,096	6 858,177	8 316,885	10 284,251	11 653,515	12 675,793	13 334,400	22 064,028	87 974,145
01 02 01 Avatud teadus	Kulukohustused	(1a)	3 308,230	3 375,270	3 443,480	3 513,155	3 584,895	3 656,900	3 731,270		24 613,200
	Maksed	(2 a)	779,708	1 918,658	2 326,884	2 877,379	3 260,516	3 546,602	3 730,666	6 172,787	24 613,200
01 02 02 Üleilmsed probleemid ja tööstuse konkurentsivõime	Kulukohustused	1b	6 516,841	6 648,652	6 782,307	6 919,237	7 060,382	7 201,957	7 349,169		48 478,545
	Maksed	2b	1 535,937	3 779,399	4 583,050	5 667,062	6 421,523	6 984,734	7 347,981	12 158,860	48 478,545
01 02 03 Avatud teadus	Kulukohustused	1c	1 731,049	1 766,131	1 801,820	1 838,279	1 875,818	1 913,494	1 952,410		12 879,000
	Maksed	2c	407,986	1 003,950	1 217,555	1 505,605	1 706,084	1 855,780	1 952,094	3 229,946	12 879,000
01 02 04 Euroopa teadusruumi tugevdamine	Kulukohustused	1d	269,274	274,731	280,283	285,955	291,794	297,655	303,708		2 003,400
	Maksed	2d	63,465	156,170	189,398	234,206	265,391	288,677	303,659	502,436	2 003,400
Programmi vahenditest rahastatavad haldussassigneeringud ¹⁶	Kulukohustused = maksed	(3)	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444		6 125,855
01 01 01 01 Teadus- ja innovatsiooniprogramme elluviivate ametnike ja ajutiste töötajatega seotud kulud – programm „Euroopa horisont“	Kulukohustused = maksed	(3)	332,455	341,797	351,421	361,335	371,548	382,070	392,912		2 533,539

¹⁶ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised „BA“ read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

01 01 01 02 Teadus- ja innovatsiooniprogramme elluviivate koosseisuväliste töötajatega seotud kulud – programm „Euroopa horisont“	Kulukohustused = maksed	(3)	68,862	70,239	71,643	73,076	74,538	76,029	77,549		511,937
01 01 01 03 Muud teadustegevusega seotud juhtimiskulud – programm „Euroopa horisont“	Kulukohustused = maksed	(3)	422,289	428,181	434,044	439,964	446,024	451,895	457,982		3 080,380
Programmi vahendite assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+3	12 649,000	12 905,000	13 165,000	13 431,000	13 705,000	13 980,000	14 265,000		94 100,000
	Maksed	=2+3	3 610,702	7 698,393	9 173,995	11 158,626	12 545,625	13 585,787	14 262,844	22 064,028	94 100,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. a aastat</i>	KOKKU
Inimressursid										
Muud halduskulud										
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)									

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. a aastat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	12 649,000	12 905,000	13 165,000	13 431,000	13 705,000	13 980,000	14 265,000		94 100,000
	Maksed	3 610,702	7 698,393	9 173,995	11 158,626	12 545,625	13 585,787	14 262,844	22 064,028	94 100,000

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 kokku								

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud¹⁷								
Inimressursid ¹⁸	401,317	412,035	423,065	434,411	446,086	458,099	470,462	3 045,475
Muud halduskulud ¹⁹	422,289	428,181	434,044	439,964	446,024	451,895	457,982	3 080.380
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444	6 125,855

KOKKU	823,606	840,216	857,109	874,375	892,110	909,994	928,444	6 125,855
--------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

¹⁷ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

¹⁸ Need näitajad hõlmavad üksnes 2020. aastal peadirektoraatides töötavaid volitatud töötajaid ning ei hõlma tingimata töötajaid, keda on vaja rakendusametite, ühisettevõtete ja muude detsentraliseeritud asutuste jaoks, samuti ei hõlma need lisapersonali, keda tasustatakse tulevaste assotsieerunud riikide panustest.

¹⁹ Need näitajad tähistavad hinnangulist maksimaalset halduskulu, mis on vajalik õigusliku aluse rakendamiseks. Siia hõlmatakse ka vajalikud subsidiumid programmi „Euroopa horisont“ osa rakendavatele rakendusametitele (sh personalikulud). Sellega seoses kohandatakse neid summasid kavandatud väliste ressursside kasutamise tulemusel.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.
- ☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)²⁰							
Komisjoni peakorteris ja esindustes							
Delegatsioonides							
Teadustegevus	2620	2620	2620	2620	2620	2620	2620
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad): lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides^{20 21}							
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
Rahastatakse programmi rahastamispaketist 22	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
Teadustegevus	1184	1184	1184	1184	1184	1184	1184
Muu (täpsustage)							
KOKKU	3804	3804	3804	3804	3804	3804	3804

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Kõiki ametnikke ja ajutisi töötajaid kasutatakse programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamiseks kogu protsessi jooksul – alates tööprogrammi ettevalmistamisest kuni tulemuste levitamiseni aastatel 2021–2027.
Koosseisuvälised töötajad	Kõiki koosseisuväliseid töötajaid kasutatakse programmi „Euroopa horisont“ eesmärkide saavutamiseks kogu protsessi jooksul – alates tööprogrammi ettevalmistamisest kuni tulemuste levitamiseni aastatel 2021–2027.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

²⁰ Need näitajad hõlmavad üksnes 2020. aastal peadirektoraatides töötavaid volitatud töötajaid ning ei hõlma tingimata töötajaid, keda on vaja rakendusametite, ühisettevõtete ja muude detsentraliseeritud asutuste jaoks, samuti ei hõlma need lisapersonali, keda tasustatakse tulevaste assotsieerunud riikide panustest.

²¹ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

²² Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☐ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☒ hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad ²³ assigneeringud KOKKU	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☐ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- ☒ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - ☐ omavahenditele
 - ☒ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☒

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
kirje 6011	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata
kirje 6012							
kirje 6013							
kirje 6031							

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

01.02XX Assigneeringud, mis tulenevad kolmandate riikide osalemisest

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

Kolmandad riigid võivad programmi panustada assotsieerimislepingutega. Tingimused rahalise panuse kindlaks määramise kohta kehtestatakse assotsieerimislepingus iga riigiga eraldi ja neis nähakse ette automaatne korrektsioon, kui on tekkinud märkimisväärne lahknevus, võrreldes selle summaga, mida assotsieerunud riigis asutatud üksustele antakse programmis osalemise jooksul; korrektsiooni tegemisel võetakse arvesse programmi haldamisel tekkinud kulusid.

²³

Kahepoolsed assotsiatsieerimislepingud ei ole veel kinnitatud Assotsieerunud riikide osamaksud lisatakse käesolevas finantsselgituses esitatud summadele.